

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	๕ ส.ค. 2553	41	14552	3

น้ำ ชื่อไม้ใครคนล่านนา พระญาณการนำมาทำสมุนไพรร

เมื่อเราเดินไปตามริมฝั่งน้ำเรามักจะเห็น ต้นไม้ใหญ่น้อย มีใบงดงาม ไม้หลายอย่างที่ว่า มีสรรพคุณทางสมุนไพรเป็นอย่งมาก ไม้เหล่านี้แหละมีคำบอกเป็นปริศนาบ้าง เป็นคำบอกตำรายาตรงบ้างจึงทำให้มีคุณค่าอย่างยิ่ง เช่นไม้ไคร้ น้ำ ดังที่จะเล่าต่อไปนี้

ไม้ไคร้มีถิ่นอยู่สองอย่างคือไม้ไคร้บกและไม้ไคร้ น้ำ แต่วันนี้จะขอเล่าถึงไม้ไคร้ น้ำ ที่มีอยู่ในตำราคนล่านนา ที่กล่าวเป็นปริศนาว่า "....อ่องออมุย...ลูกกุยไก่...รากก้อนเส้า...ฯลฯ" ที่จริงยังมีอีกมากมายแต่จะขอตัดตอนเอามาแต่คำว่า "รากก้อนเส้า"...ในปริศนายาแปลเอาความว่า "รากไม้ไคร้ น้ำ...ผู้เขียนก็ยั้ง ว่าทำไมรากไคร้ น้ำจึงเป็นปริศนาว่า "รากก้อนเส้า แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเอกสารตำราว่าอย่างนั้นเราก็อำไปเถียงให้เกิดเรื่องราวยุ่งยาก เพราะคำบอกปริศนาแต่ละคำมันยากที่จะอธิบายอย่างเช่น "เกล้าผมตี" แปลว่าเกล้าผมพระสงฆ์" เอาเข้าไปโน่น คนตะกอนเขาช่างวางปริศนาให้คนปัจจุบันแสวงหาสิ่งที่ง่ายให้เป็นสิ่งที่ยากกระมัง....

เอาเป็นว่ารากก้อนเส้า คือรากไม้ไคร้ น้ำ เป็นยาสมุนไพรที่ต้องหาารรวมกับตัวยาอื่นๆ โดยการที่ท่านต้องไปตามในลำน้ำแล้วสังเกตต้นไม้มที่มีใบแหลมแตกออกจากกันใบเป็นคู่ เวลาลมพัดใบจะพลิกกลับด้านให้หลังใบอยู่ข้างบนสะท้อนแสงแดดเป็นสีเงินเงาสวยงามไปอีกแบบ

เมื่อได้พบกับต้นไม้ไคร้ น้ำ ต้องพยายามหาโคนต้นของมัน เพราะอาจจะหายากอยู่สักหน่อย ไม่

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ 5 ส.ค. 2553	ปีที่ 41	ฉบับที่ 14552	หน้า 3
-------------------------------------	------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

ใครน้ำก็ขึ้นปะปนอยู่กับไม้อื่นๆดังกล่าวมาแล้ว เมื่อพบโคนต้นจึงใช้เลียมค่อยๆแตะตามโคนลงไปถึงราก แล้วค่อยตัดเอารากขึ้นมาล้าง นำมารวมกับตัวยาสมุนไพรอื่นๆเพื่อรักษาโรคเกี่ยวกับยาขางทั้งหมด

มีบางคนอาจเห็นว่าน่าจะมีการอนุรักษ์ต้องการนำไม้ใคร่น้ำมาปลูกสะสม ท่านต้องไปหาดินกล้าไม้ใคร่น้ำที่ขึ้นตามริมฝั่งน้ำ หรือตามลำเหมืองบางแห่ง จะมีต้นไม้ใคร่น้ำต้นเล็กๆพอให้ได้นำมาปลูกบ้างแต่อย่าลืมว่าท่านต้องปลูกแล้วอย่าให้ขาดน้ำ เพราะมันคือไม้ที่ต้องการน้ำมาก หรือขึ้นในที่ชื้นแฉะนั่นเอง ตามที่ชื่อมันบอกอยู่แล้วว่า ไม้ใคร่น้ำเน้อ..หมูเฮา...

ภาพไม้ใคร่น้ำฝั่งแม่น้ำปิงบ้านป่ารวก
อ.แมริม จ.เชียงใหม่.

...นิคม พรหมมาเทพย์...